

17 straipsnis - Informacija, su kuria gali susipažinti visuomenė

1. Laikinosios apsaugos nuo smurto šeimoje priemonės pagal Specialiojo teismo proceso įstatymą

1.1. Susiję teisės aktai

Konkrečios nuostatos dėl kovos su smurtu šeimoje išdėstytos Įstatymo Nr. 89/2012, Civilinio kodekso, 751–753 straipsniuose, kuriuos galima rasti [čia](#).

Procesinės taisyklės, kuriomis reglamentuojama laikinoji apsaugos nuo smurto šeimoje procedūra, nustatytos Įstatymo Nr. 292/2013 dėl specialiųjų teismo procesų 400–414 straipsniuose, kuriuos galima rasti [čia](#).

Jeigu dėl fizinio ar psichinio smurto prieš sutuoktinį arba kitą asmenį, gyvenantį su sutuoktiniais šeimos namuose, vienam iš sutuoktinių (dar susituokusiam arba jau nutraukusiam santuoką) tampa nepakenčiama su kitu sutuoktiniu gyventi tame pačiame name ar bute, teismas atitinkamo sutuoktinio prašymu gali apriboti ar net panaikinti kito sutuoktinio teisę tam tikrą laikotarpį gyventi name ar bute.

Atsižvelgiant į laikinosios apsaugos nuo smurto šeimoje priemonės pobūdį ir turinį, taip pat į jos skyrimo sąlygas, ji patenka į Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 606/2013 taikymo sritį.

1.2. Teisę naudotis priemone turintys asmenys

a) **sutuoktiniai**: smurtas gali būti nukreiptas nebūtinai tik prieš sutuoktinį, bet ir prieš kitą asmenį, gyvenantį su sutuoktiniais šeimos namuose;

b) **santuoką nutraukę sutuoktiniai**, gyvenantys bendrame šeimos būste;

c) **kiti asmenys**, gyvenantys šeimos namuose su sutuoktiniais arba santuoką nutraukusiais sutuoktiniais, neatsižvelgiant į tai, ar smurtas nukreiptas prieš šiuos kitus asmenis, ar prieš kitus kartu gyvenančius asmenis.

1.3. Turinys

Atsakovui visų pirma gali būti nurodyta:

a) išvykti iš bendro namų ūkio ir jo artimiausios aplinkos, jame neapsistoti ir nebandyti į jį patekti;

b) neartėti prie bendro namų ūkio ar ieškovo ir nelikti netoliese;

c) nesusitikti su ieškovu; arba

d) niekaip ieškovo nepersekioti ir prie jo nepriekabauti.

1.4. Galiojimas

Laikinoji apsaugos priemonė galioja vieną mėnesį nuo jos vykdymo pradžios dienos. Atitinkamas sprendimas tampa vykdytinu, kai tik priimamas, t. y. jo vykdytinumas nepriklauso nuo to, ar sprendimas įteikiamas ir ar jis tampa galutinis.

Sprendimas gali būti vykdomas pakartotinai tuo laikotarpiu, kuriam buvo priimta laikinoji apsaugos priemonė. Jeigu įpareigotasis asmuo pažeidžia savo pareigą neatvykti į bendrą namų ūkį ir nebūti jame po to, kai buvo priimtas sprendimas pagal Specialiojo teismo proceso įstatymo 493 straipsnį, teismas bet kuriuo metu ir nedelsdamas vėl vykdo sprendimą, išskeldamas įpareigotąjį asmenį iš bendro namų ūkio teisę į tai turinčio asmens prašymu. Kitais atvejais teismas imasi veiksmų pagal Civilinio proceso kodekso 351 straipsnį ir įpareigotajam asmeniui skiria iki 100 000 CZK baudą už įpareigojimo pažeidimą.

1.5. Pratęsimas

Laikinoji apsaugos priemonė galioja vieną mėnesį nuo sprendimo vykdymo pradžios dienos ir gali būti pratęsta. Teismas ją pratęsia tik gavęs prašymą.

Atitinkamo prašymo pratęsti galiojimą padavimas automatiškai pratęsia laikinosios apsaugos priemonės taikymo laikotarpį, kol teismas priima sprendimą dėl prašymo.

Ilgiausia bendra laikinosios apsaugos priemonės taikymo trukmė – šeši mėnesiai nuo jos vykdymo pradžios dienos.

1.6. Procedūrinės taisyklės

Jurisdikciją turi ieškovo bendrosios kompetencijos teismas. Teismas sprendimą dėl atitinkamo prašymo priima per 48 valandas, nerengdamas posėdžio.

Sprendimas gali būti skundžiamas. Čekijoje viešo laikinųjų apsaugos priemonių registro nėra.

1.6.1. Esminiai prašymo elementai

Prašyme taikyti laikinąją apsaugos nuo smurto šeimoje priemonę turi būti nurodyta bendra informacija, kurios reikalaujama prašyme, ir nurodytos faktinės aplinkybės, įrodančios, kad ieškovo ir atsakovo bendras gyvenimas namuose ar bute, kuriuose jie veda bendrą namų ūkį, yra nepakenčiamas ieškoviui dėl fizinio ar psichinio smurto, nukreipto prieš ieškovą, arba faktinės aplinkybės, įrodančios, kad ieškovas yra persekiojamas arba prie jo priekabiuojama.

1.6.2. Teismo mokesčiai

Apsaugos nuo smurto šeimoje prašantis ieškovas nuo teismo mokesčio atleidžiamas.

1.7. Pažeidimas

Įstaiga, kompetentinga priimti skundus dėl laikinosios apsaugos priemonės pažeidimo, yra Čekijos policija.

2. Laikinosios apsaugos priemonės pagal Civilinio proceso kodeksą**2.1. Susiję teisės aktai**

Įstatymo Nr. 99/1963, Civilinio proceso kodekso, 74–77a straipsniai, kuriuos galima rasti [čia](#). Jeigu teismas patenkina prašymą taikyti laikinąją apsaugos priemonę, jis visada turi įpareigoti ieškovą per nustatytą terminą pateikti prašymą pradėti bylos nagrinėjimą iš esmės, nes laikinoji apsaugos priemonė yra tik laikinoji tvarka, taikoma, kol byla bus išspręsta galutiniu sprendimu dėl bylos esmės.

2.2. Teisę naudotis priemone turintys asmenys

Proceso dėl prašymo taikyti laikinąją apsaugos priemonę šalys kiekvienu atveju yra ieškovas ir asmenys, kurie būtų proceso dėl bylos esmės šalys (Civilinio proceso kodekso 74 straipsnio 2 dalis).

2.3. Turinys

Įpareigojimų, kuriuos teismas gali nustatyti skirdamas laikinąją apsaugos priemonę, pavyzdžiai pateikti Civilinio proceso kodekso 76 straipsnio 1 dalyje. 76 straipsnio 1 dalies e punktą yra ypač svarbus išduodant pažymą pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 606/2013, nes jame nustatyta, kad teismas, skirdamas laikinąją apsaugos priemonę, gali nurodyti šaliai imtis kokių nors veiksmų, susilaikyti nuo tam tikrų veiksmų ar tam tikrus veiksmus toleruoti.

2.4. Galiojimas

Sprendimas, kuriuo nustatoma laikinoji priemonė, yra vykdytinas jį paskelbus. Jeigu sprendimas neskelbiamas, jis yra vykdytinas, kai jis įteikiamas įpareigotajam asmeniui.

Laikinoji apsaugos priemonė nustoja galioti, jei:

- ieškovas nepateikia prašymo pradėti bylos nagrinėjimą iš esmės per įstatyme nustatytą arba teismo nurodytą terminą;
- ieškinys dėl bylos esmės nebuvo patenkintas;
- ieškinys dėl bylos esmės buvo patenkintas ir praėjo 15 dienų nuo sprendimo šiuo klausimu įvykdymo;
- priemonės galiojimo laikotarpis baigėsi.

Teismas gali pratęsti laikinosios apsaugos priemonės galiojimo laikotarpį.

2.5. Procedūrinės taisyklės

Iš esmės jurisdikciją taikyti laikinąją apsaugos priemonę turi teismas, turintis jurisdikciją nagrinėti bylą iš esmės. Teismas sprendimą dėl prašymo taikyti laikinąją apsaugos priemonę priima nedelsdamas ir nerengdamas posėdžio, ne vėliau kaip per septynias dienas nuo prašymo pateikimo. Sprendimas gali būti skundžiamas. Čekijoje viešo laikinųjų apsaugos priemonių registro nėra.

2.5.1. Esminiai prašymo elementai

Prašyme taikyti laikinąją apsaugos priemonę turi būti nurodyta bendra informacija, kurios reikalaujama prašyme, taip pat šalių bei, tam tikrais atvejais, jų atstovų vardai, pavardės ir gyvenamosios vietos, taip pat faktinės aplinkybės, įrodančios, kad šalių santykiai turi būti laikinai išspręsti arba kad gali kilti pavojus teismo sprendimo vykdymui, ir nurodomos faktinės aplinkybės, pateisinančios laikinąją apsaugos priemonę; prašyme turi būti aiškiai nurodyta, kokios laikinosios apsaugos priemonės prašoma imtis.

2.5.2. Teismo mokestis

Prašymo pateikimo mokestis yra 1 000 CZK.

2.6. Pažeidimas

Bet koks teisinis veiksmas, kurį atlieka asmuo, įpareigotas pagal sprendimo, kuriuo nustatoma laikinoji apsaugos priemonė, rezoliucinę dalį, yra niekinis, jeigu juo pažeidžiamas įpareigojimas, nustatytas vykdytinu sprendimu, kuriuo nustatoma laikinoji apsaugos priemonė. Teismas į negaliojimą atsižvelgia savo iniciatyva.

3. Laikinosios apsaugos priemonės pagal Baudžiamojo proceso kodeksą

3.1. Susiję teisės aktai

Teisinės nuostatos, kuriomis reglamentuojamos laikinosios apsaugos priemonės, išdėstytos Įstatymo Nr. 141/1961 dėl baudžiamojo proceso (Baudžiamojo proceso kodekso) 88b–88o straipsniuose, kuriuos galima rasti [čia](#).

Atsižvelgiant į laikinųjų apsaugos priemonių pobūdį ir turinį, jos gali būti laikomos patenkančiomis į Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 606/2013 taikymo sritį pagal Baudžiamojo proceso kodekso 88d straipsnį (*draudimas bendrauti su tam tikrais asmenimis*) ir Baudžiamojo proceso kodekso 88e straipsnį (*draudimas pateikti į namus*).

3.2. Apsaugos subjektai

nukentėjusysis, artimas asmuo arba kitas asmuo (pvz., liudytojas).

3.3. Turinys

3.3.1. Draudimas bendrauti su konkrečiais asmenimis

Draudimas bendrauti su konkrečiais asmenimis reiškia, kad įpareigotasis asmuo jokia būdu negali susisiekti su nukentėjusiuoju, jo artimaisiais ar kitais asmenimis, visų pirma liudytojais, arba jų ieškoti, be kita ko, naudodamasis elektroninių ryšių tinklu ar kitomis panašiomis priemonėmis.

3.3.2. Draudimas pateikti į namus

Draudimas pateikti į namus reiškia, kad kaltinamasis negali pateikti į bendrą namų ūkį, kuriame jis gyvena su nukentėjusiuoju, prie jo priartėti ir jame būti.

3.4. Galiojimas

Laikinoji apsaugos priemonė taikoma tol, kol to reikia dėl jos tikslo, tačiau ne ilgiau negu iki teismo sprendimo ar kitos nutarties, kuria užbaigiamas procesas, įsiteisėjimo.

Jeigu laikinosios apsaugos priemonės taikymo priežastis išlieka ir kaltinamasis nesilaiko laikinosios apsaugos priemonės sąlygų, kompetentinga baudžiamosios teisėsaugos institucija gali nuspręsti skirti administracinę baudą, taikyti kitos rūšies laikinąją apsaugos priemonę arba sulaikyti kaltinamąjį.

3.5. Procedūrinės taisyklės

Atitinkamos teisinės nuostatos įtvirtintos Baudžiamojo proceso kodekso 88b straipsnio 2 dalyje. Sprendimas gali būti skundžiamas. Čekijoje viešo laikinųjų apsaugos priemonių registro nėra.

3.5.1. Esminiai prašymo elementai

Teisė taikyti laikinąsias apsaugos priemones baudžiamajame procese priklauso teisėjui, o kartais – prokurorui (žr. Baudžiamojo proceso kodekso 88m straipsnį).

3.5.2. Teismo mokestis

Už prašymus taikyti laikinąsias apsaugos priemones teismo mokestis netaikomas.

3.6. Pažeidimas

Institucijos, kompetingos priimti skundus dėl laikinosios apsaugos priemonės pažeidimo, yra baudžiamosios teisėsaugos institucijos, visų pirma Čekijos policija.

18 straipsnis a(i) punktas. - valdžios institucijas, kurios yra kompetingos paskirti apsaugos priemones ir išduoti pažymas pagal 5 straipsnį

Apylinkės teismai (*okresní soudy*).

18 straipsnis a(ii) punktas. - valdžios institucijas, kurių turi būti prašoma taikyti kitoje valstybėje narėje paskirtą apsaugos priemonę ir (arba) kurios yra kompetingos vykdyti tokią priemonę

Apylinkės teismai (*okresní soudy*). Pagal Įstatymo Nr. 292/2013 dėl specialiųjų teismo procesų 513a straipsnio 1 dalį teritorinė jurisdikcija priklauso ieškovo bendrosios kompetencijos teismui; tais atvejais, kai tai netaikoma, teritorinė jurisdikcija priklauso teismui, kurio teritorijoje turi būti suteikta apsauga. Paprastai tai yra ieškovo gyvenamosios vietos apylinkės teismas.

18 straipsnis a(iii) punktas.- valdžios institucijas, kurios yra kompetingos atlikti apsaugos priemonių patikslinimą pagal 11 straipsnio 1 dalį

Apylinkės teismai (*okresní soudy*). Pagal Įstatymo Nr. 292/2013 dėl specialiųjų teismo procesų 513a straipsnio 2 dalį teritorinė jurisdikcija priklauso ieškovo bendrosios kompetencijos teismui; tais atvejais, kai tai netaikoma, teritorinė jurisdikcija priklauso teismui, kurio teritorijoje turi būti suteikta apsauga. Paprastai tai yra ieškovo gyvenamosios vietos apylinkės teismas.

18 straipsnis a(iv) punktas. - teismus, kuriems pagal 13 straipsnį turi būti pateiktas prašymas dėl atsisakymo pripažinti ir, jeigu taikytina, vykdyti apsaugos priemonę

Apylinkės teismai (*okresní soudy*).

18 straipsnis b punktas. - priimtą vertimo kalbą ar kalbas, kaip nurodyta 16 straipsnio 1 dalyje

Čekų arba slovakų.

Paskutinis naujinimas: 03/06/2024

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.